

PERSCOMMUNIQUÉ

Links: [Infografieken](#) [NBB.Stat](#) [Algemene informatie](#)

Maandelijkse conjunctuurenquête bij de bedrijven – augustus 2022

Het ondernemersvertrouwen neemt opnieuw af in augustus

- **De daling van de barometer is merkbaar in de industrie en in de dienstverlening aan bedrijven. Daarentegen herstelt het vertrouwen zich in de bouwnijverheid en, nog sterker, in de handel.**

In de verwerkende nijverheid gingen alle componenten van de indicator erop achteruit, met uitzondering van de vraagvooruitzichten. Vooral de beoordeling van de orderpositie liep zeer sterk terug. Een groter aantal ondernemers beschouwde eveneens het peil van de voorraden als minder gunstig, terwijl de werkgelegenheidsvooruitzichten neerwaarts werden herzien.

In de dienstverlening aan bedrijven brokkelde het vertrouwen verder af. Hoewel de beoordeling van de huidige activiteit aanzienlijk verslechterde, zijn de vooruitzichten voor de komende drie maanden licht verbeterd. De verwachtingen omtrent de algemene marktvraag bleven vrij stabiel.

Het bedrijfsklimaat in de bouwnijverheid is dan weer verbeterd, vooral dankzij een positievere beoordeling van de orderpositie.

In de handel is het moreel van de bedrijfsleiders het duidelijkst toegenomen, na drie opeenvolgende dalingen. Het hernieuwde optimisme vloeit voort uit een opwaartse herziening van de vooruitzichten voor de vraag en, in mindere mate, voor de werkgelegenheid. De handelaars verwachten daarentegen dat ze bij hun leveranciers minder bestellingen zullen plaatsen.

De daling van de algemene synthetische afgevlakte curve, die de onderliggende conjunctuurtendens weergeeft, is enigszins versneld.

Conjunctuurindicatoren

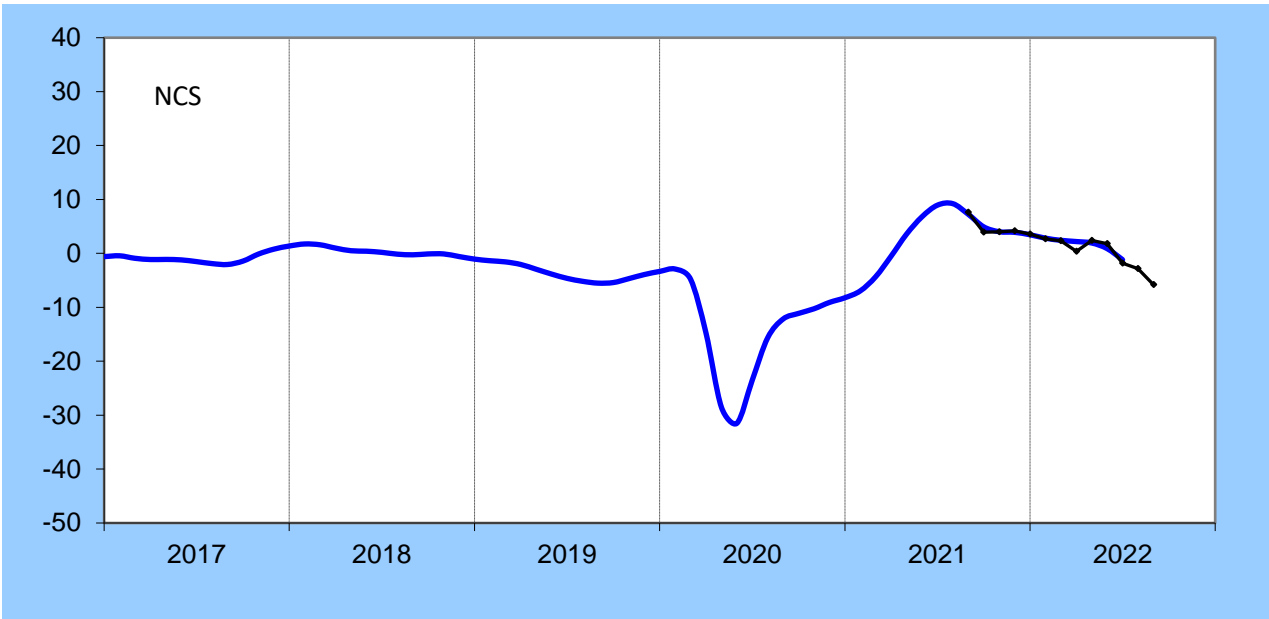
	Synthetische bruto curve			Synthetische afgevlakte curve ¹
	Juli 2022	Augustus 2022	Verandering in punten	Verandering in punten
Verwerkende nijverheid	-2,6	-7,2	-4,6	-0,8
Dienstverlening aan bedrijven	4,4	2,1	-2,3	-0,9
Bouwnijverheid	-6,3	-5,6	0,7	-1,0
Handel	-16,5	-11,9	4,6	-1,5
Algemene synthetische curve	-2,8	-5,8	-3,0	-2,1

¹ Ten opzichte van de brutocurve vertoont de afgevlakte curve een vertraging van twee maanden voor de algemene curve en van vier maanden voor de bedrijfstakken. Dit betekent dat de algemene afgevlakte indicator beter de recente ontwikkelingen weerspiegelt dan de afgevlakte indicatoren per bedrijfstak.

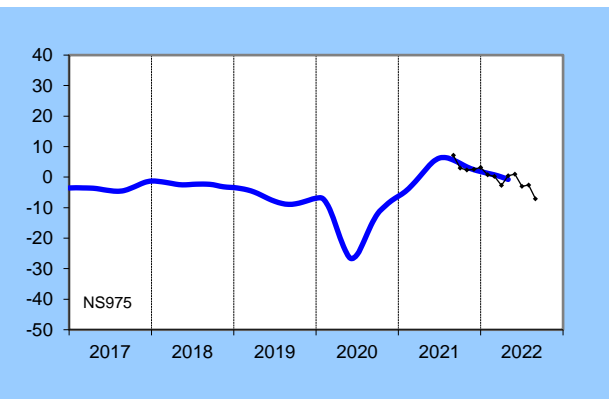
Bron: NBB.

GRAFIEK 1 - SYNTHETISCHE CURVEN

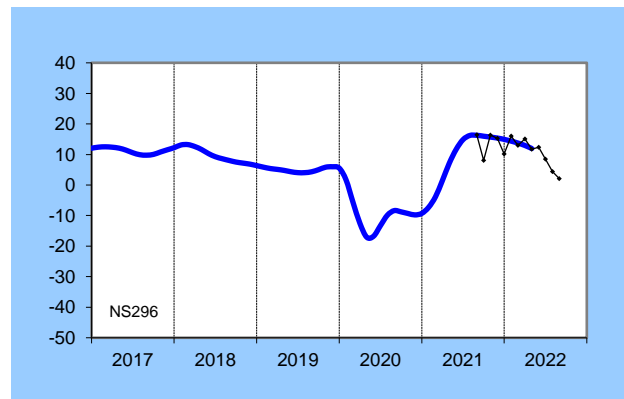
ALGEMENE SYNTHETISCHE CURVE

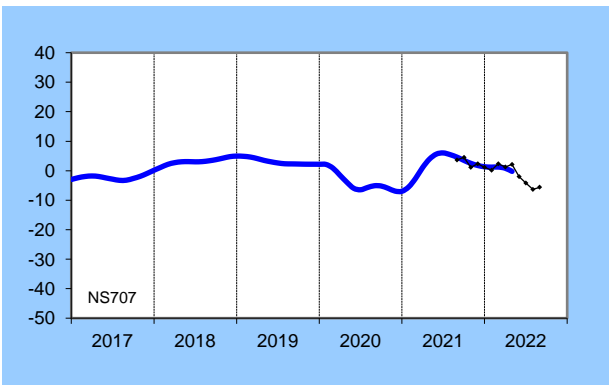
VERWERKENDE NIJVERHEID

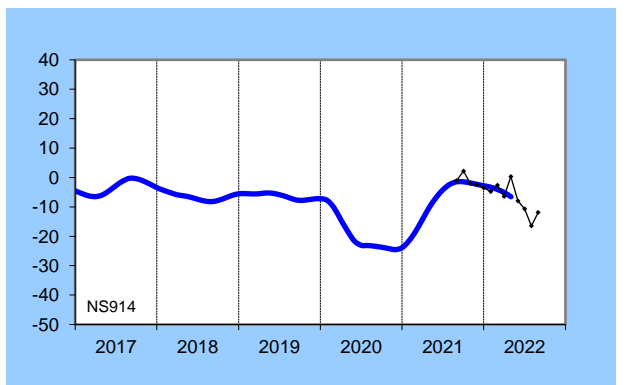
DIENSTVERLENING AAN BEDRIJVEN

BOUWNIJVERHEID

HANDEL

— Seizoengezuiverde en afgevlakte reeks
Bron: NBB

◆—◆ Seizoengezuiverde reeks

SYNTHETISCHE CURVEN EN ONDERLIGGENDE COMPONENTEN

TABEL 1

Seizoengezuiverde saldi van de antwoorden "stijging" of "hoger dan normaal" (+) en "daling" of "lager dan normaal" (-).	Sinds 1990			Bruto reeks				Afgevlakte reeks			
				2022				2022			
	Min. ¹	Max. ¹	Avg. ²	mei	jun.	jul.	aug.	mrt.	apr.	mei	jun.
Algemene synthetische curve	-36,1	+10,1	-5,2	+1,8	-1,8	-2,8	-5,8	+2,2	+1,9	+0,9	-1,2
Curve verwerkende nijverheid	-36,0	+10,0	-8,6	+1,0	-3,0	-2,6	-7,2	+0,1	-0,7	.	.
Beoordeling gezamenlijke orderpositie	-57,7	+10,0	-19,4	-0,3	-5,2	-4,1	-15,3	-6,6	-5,7	.	.
Beoordeling peil van de voorraden ³	-19,0	+25,0	+4,7	+1,9	+7,9	+5,0	+10,9	+0,9	+2,8	.	.
Vooruitzichten werkgelegenheid	-41,4	+11,5	-7,4	+5,4	+4,6	+3,8	+0,6	+5,3	+5,4	.	.
Vooruitzichten van de vraag	-37,9	+15,0	-3,1	+0,6	-3,5	-5,2	-3,2	+2,0	+0,5	.	.
Curve dienstverlening aan bedrijven	-62,1	+34,0	+9,3	+12,4	+8,5	+4,4	+2,1	+12,9	+12,0	.	.
Beoordeling uitgeoefende activiteit	-71,6	+20,0	-6,4	+2,1	-3,3	-5,5	-13,9	-1,1	+0,3	.	.
Vooruitzichten activiteit	-70,7	+47,0	+21,5	+18,8	+19,3	+10,2	+11,9	+22,3	+20,5	.	.
Vooruitzichten van de marktvraag	-59,9	+44,0	+13,0	+16,3	+9,4	+8,5	+8,2	+17,3	+14,9	.	.
Curve bouw	-24,3	+24,3	-3,3	-2,0	-4,1	-6,3	-5,6	+0,8	-0,2	.	.
Verloop orderbestand	-30,1	+33,0	-0,1	+3,5	-2,3	-9,1	-4,2	+6,4	+5,2	.	.
Verloop ingeschakeld materieel	-38,4	+24,0	+1,7	+1,8	+4,4	-1,0	-2,3	+3,0	+3,2	.	.
Beoordeling orderbestand	-50,0	+30,0	-15,0	+2,7	+2,1	+4,0	+4,5	+1,5	+2,0	.	.
Vooruitzichten van de vraag	-26,0	+18,0	+0,0	-15,9	-20,8	-19,0	-20,5	-6,9	-10,7	.	.
Curve handel	-41,8	+16,0	-3,3	-7,9	-10,7	-16,5	-11,9	-5,1	-6,6	.	.
Vooruitzichten werkgelegenheid	-33,0	+18,0	+1,1	+3,1	+3,8	-1,0	+2,0	+2,9	+3,0	.	.
Vooruitzichten van de vraag	-56,0	+29,0	-2,6	-15,6	-18,9	-31,0	-15,2	-6,0	-9,2	.	.
Vooruitzichten bestellingen bij leveranciers	-40,1	+15,0	-8,4	-11,3	-17,0	-17,5	-22,6	-11,7	-12,4	.	.

¹ Minimum en maximum van iedere indicator (bruto reeks) sinds januari 1990 tot de beschouwde maand.

² Gemiddelde van iedere indicator (bruto reeks) sinds januari 1990 tot eind 2021.

³ Een positief, respectievelijk negatief saldo, betekent dat de voorraden volgens het oordeel van de bedrijfsleiders respectievelijk hoger, lager dan normaal voor het seizoen beoordeeld worden. Bij de berekening van de synthetische curven wordt het teken van deze indicator daarom geïnverteerd.

OVERIGE INDICATOREN VAN HET CONJUNCTUURONDERZOEK

TABEL 2

Seizoengezuiverde saldi van de antwoorden "stijging" of "hoger dan normaal" (+) en "daling" of "lager dan normaal" (-).	Sinds 1990			Bruto reeks				Afgevlakte reeks			
	Min. ¹	Max. ¹	Avg. ²	2022				2022			
				mei	jun.	jul.	aug.	mrt.	apr.	mei	jun.
Verwerkende nijverheid											
Verloop productietempo	- 53,0	+ 20,0	- 1,0	+ 3,1	- 2,5	- 9,6	- 13,3	+ 2,2	+ 1,6	.	.
Verloop binnenlandse bestellingen	- 48,7	+ 16,0	- 7,4	- 7,8	- 2,4	- 8,2	- 12,5	- 2,1	- 3,0	.	.
Verloop buitenlandse bestellingen	- 56,3	+ 30,0	- 2,4	- 5,3	- 1,9	- 5,2	- 13,7	- 0,1	- 1,3	.	.
Beoordeling buitenlandse orderpositie	- 61,0	+ 10,0	- 20,3	- 8,6	- 9,7	- 0,8	- 12,4	- 6,4	- 7,9	.	.
Verloop van de prijzen	- 21,0	+ 34,3	- 0,3	+ 32,8	+ 27,4	+ 20,8	+ 17,1	+ 30,0	+ 30,1	.	.
Vooruitzichten van de prijzen	- 24,0	+ 54,2	+ 3,4	+ 44,5	+ 35,1	+ 29,7	+ 24,9	+ 42,4	+ 42,6	.	.
Bezettingsgraad productievermogen											
(in procenten van het totale productievermogen)	70,1	84,6	79,6	-	-	80,7	-				
Bron: driemaandelijke enquête naar het productievermogen											
Dienstverlening aan bedrijven											
Verloop van de activiteit	- 73,0	+ 37,0	+ 9,4	+ 6,8	+ 19,6	+ 15,5	- 19,0	+ 19,1	+ 19,2	.	.
Verloop van de werkgelegenheid	- 49,4	+ 34,0	+ 6,4	+ 8,7	+ 8,3	+ 5,8	+ 14,1	+ 11,0	+ 10,3	.	.
Vooruitzichten werkgelegenheid	- 35,0	+ 48,0	+ 17,3	+ 34,1	+ 35,0	+ 29,2	+ 28,3	+ 34,6	+ 33,7	.	.
Verloop van de prijzen	- 15,8	+ 24,3	+ 1,9	+ 16,1	+ 11,6	+ 11,3	+ 19,1	+ 15,5	+ 15,7	.	.
Vooruitzichten van de prijzen	- 13,0	+ 36,1	+ 7,0	+ 34,4	+ 30,3	+ 35,0	+ 30,7	+ 27,7	+ 28,5	.	.
Bouw											
Verloop van de activiteit	- 66,6	+ 34,7	- 1,8	+ 1,1	+ 1,8	+ 0,6	+ 2,9	+ 5,1	+ 4,4	.	.
Verloop van de werkgelegenheid	- 27,0	+ 22,0	- 3,2	+ 1,7	+ 7,5	+ 1,3	+ 2,2	+ 3,0	+ 2,8	.	.
Vooruitzichten werkgelegenheid	- 31,0	+ 30,0	+ 0,7	+ 11,9	+ 8,2	+ 7,6	+ 8,2	+ 12,4	+ 11,2	.	.
Verloop van de prijzen	- 27,1	+ 52,8	- 3,4	+ 51,6	+ 52,8	+ 38,8	+ 33,9	+ 38,9	+ 41,7	.	.
Vooruitzichten van de prijzen	- 20,6	+ 64,0	+ 2,2	+ 62,3	+ 64,0	+ 48,1	+ 51,5	+ 53,0	+ 53,9	.	.
Handel											
Verloop van de omzet	- 50,1	+ 43,0	- 1,9	- 2,0	- 1,4	- 15,2	- 5,6	- 1,6	- 1,6	.	.
Beoordeling omzetverloop	- 50,0	+ 28,0	- 8,5	- 6,7	- 12,1	- 25,9	- 17,6	- 4,0	- 6,8	.	.
Beoordeling peil van de voorraden ³	- 17,1	+ 38,1	+ 11,4	- 10,4	- 12,0	- 7,1	- 4,4	- 8,8	- 9,8	.	.
Verloop van de prijzen	- 23,5	+ 48,6	- 1,2	+ 43,1	+ 48,6	+ 41,6	+ 40,5	+ 31,7	+ 35,1	.	.
Vooruitzichten van de prijzen	- 14,2	+ 69,5	+ 5,7	+ 69,5	+ 58,7	+ 62,5	+ 56,8	+ 58,1	+ 60,7	.	.

¹ Minimum en maximum van iedere indicator (bruto reeks) sinds januari 1990 tot de beschouwde maand.

² Gemiddelde van iedere indicator (bruto reeks) sinds januari 1990 tot eind 2021.

³ Een positief, respectievelijk negatief saldo, betekent dat de voorraden volgens het oordeel van de bedrijfsleiders respectievelijk hoger, lager dan normaal voor het seizoen beoordeeld worden.

Trimestriële enquête bij de ondernemingen naar de kredietvoorwaarden – juli 2022

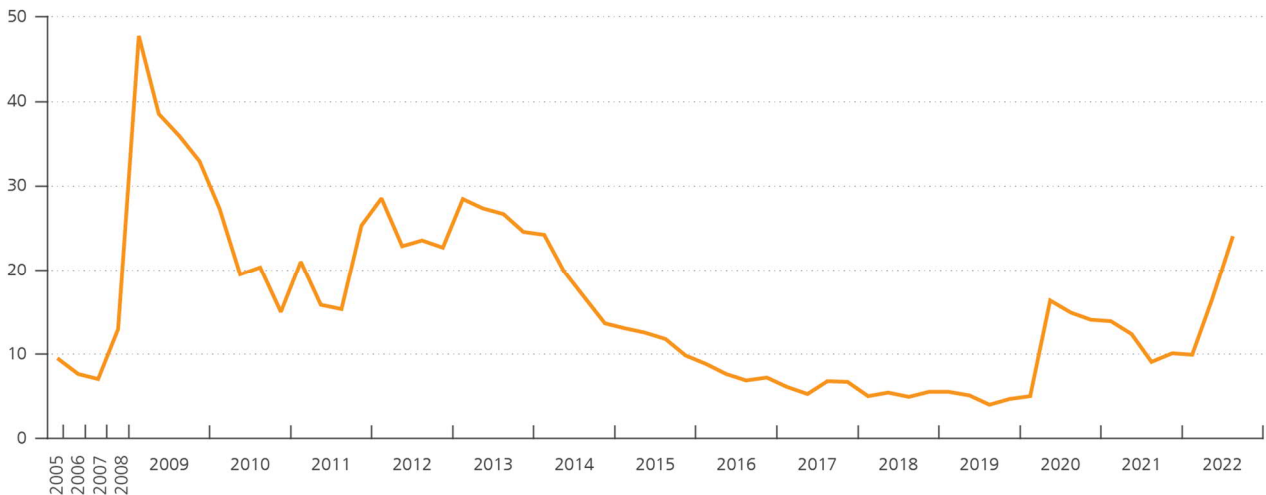
De ondernemingen vinden dat de kredietvoorwaarden in juli nog zijn aangescherpt

Volgens de in juli 2022 gehouden driemaandelijkse enquête naar de beoordeling van de kredietvoorwaarden, zijn de ondernemingen van oordeel dat de algemene voorwaarden voor de toegang tot bankkrediet nog zijn aangescherpt : de indicator voor de perceptie van kredietbelemmering beliep 24,1 % in juli, tegen 16,5 % in april. Hij komt zo uit boven het niveau dat werd opgetekend bij het uitbreken van de gezondheids crisis in 2020. Het is van 2013 geleden dat een zo hoog percentage ondernemingen gewag maakte van moeilijkheden op het vlak van de kredietvoorwaarden.

Die verslechtering, die in alle ondervraagde bedrijfstakken wordt aangevoeld, is het sterkst in de dienstverlening aan bedrijven, waar 31,9 % van de ondernemingen de kredietvoorwaarden in juli als restrictief beoordeelden, tegen 21,5 % in april. Die voorwaarden werden ook meer belemmerend geacht, zij het in mindere mate, in de verwerkende nijverheid (stijging van 12,6 tot 18,7 %) en in de bouwnijverheid (toename van 23,1 tot 27,7 %).

Uit de resultaten naar ondernemingsgrootte blijkt dat de verstrakking zich in alle ondernemingscategorieën voordoet. De perceptie van kredietbelemmering nam het sterkst toe in de grote ondernemingen (van 250 tot 499 werknemers), die als enige vonden dat de kredietbelemmeringen tijdens het voorgaande kwartaal enigszins waren afgezwakt.

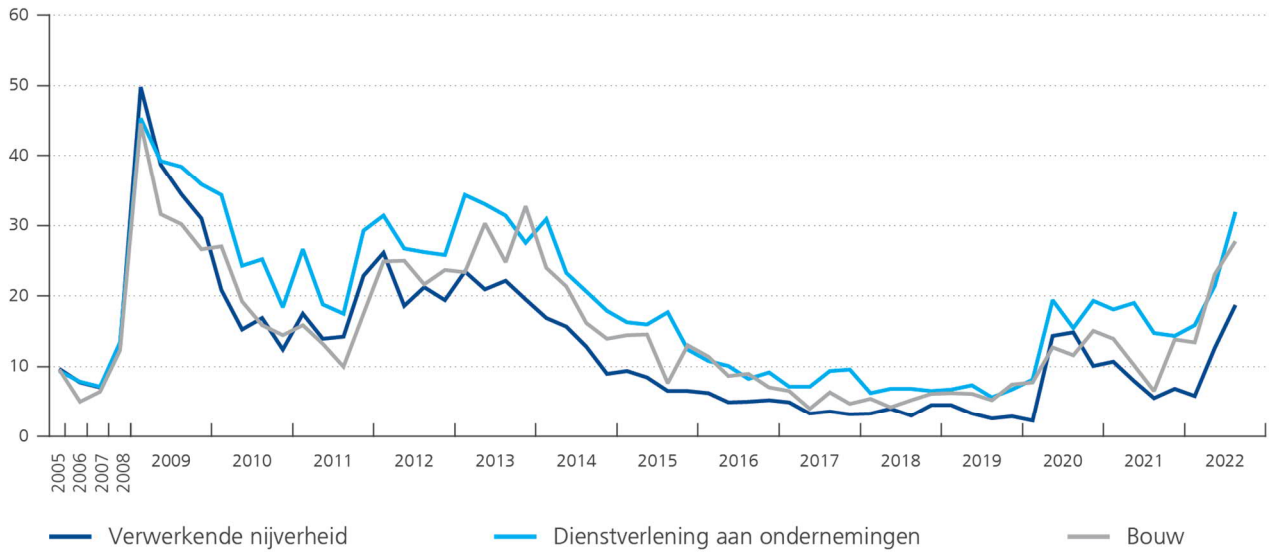
Grafiek 2 – Perceptie van de kredietbelemmering¹ - Gezamenlijke indicator

Bron : NBB - trimestriële enquête naar de kredietvoorwaarden.

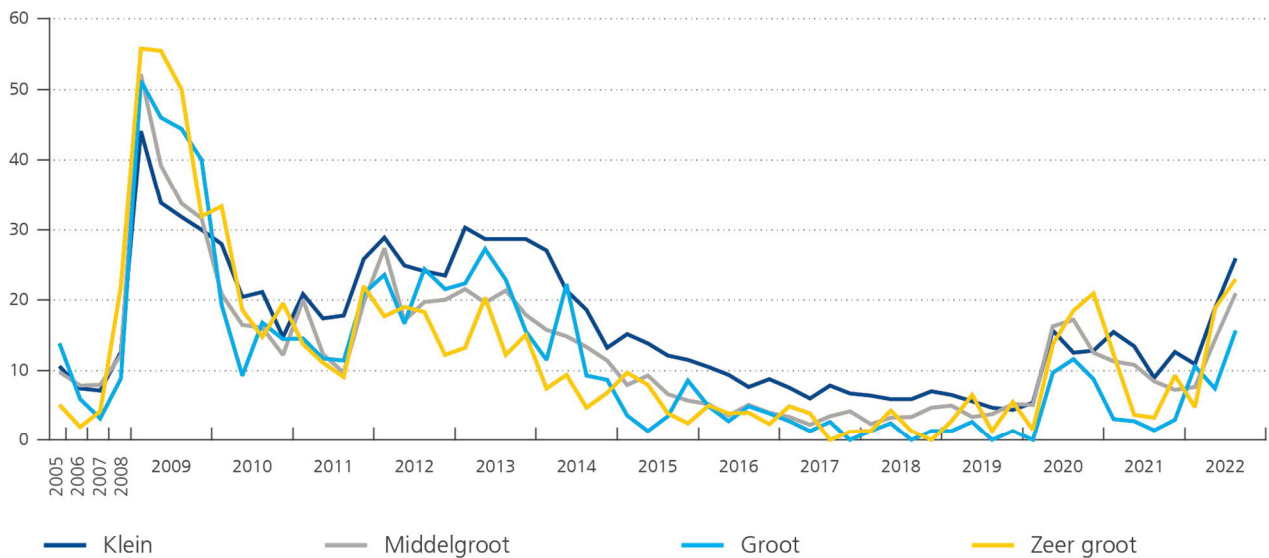
¹ Percentage bedrijven dat de huidige kredietvoorwaarden als belemmerend percipieert.

Grafiek 3 – Perceptie van de kredietbelemmering ¹ - Opsplitsing naar bedrijfstak

Bron : NBB - trimestriële enquête naar de kredietvoorwaarden.
¹ Percentage bedrijven dat de huidige kredietvoorwaarden als belemmerend percipieert.

Grafiek 4 – Perceptie van de kredietbelemmering ¹ - Opsplitsing naar ondernemingsgrootte ²

Bron : NBB - trimestriële enquête naar de kredietvoorwaarden.
¹ Percentage bedrijven dat de huidige kredietvoorwaarden als belemmerend percipieert.
² Klein = 1-49 werknemers; middelgroot = 50-249 werknemers; groot = 250-499 werknemers; zeer groot = 500 werknemers of meer.

TABEL 3 INDICATOR INZAKE DE PERCEPTIE VAN DE KREDIETBELEMMERING¹

	07-2021	10-2021	01-2022	04-2022	07-2022
Gezamenlijke indicator ²	9,1	10,1	9,9	16,5	24,1
Naar bedrijfstak					
Verwerkende nijverheid	5,5	6,8	5,8	12,6	18,7
Diensten aan bedrijven	14,8	14,4	15,9	21,5	31,9
Bouwnijverheid	6,5	13,9	13,4	23,1	27,7
Naar ondernemingsgrootte ³					
Klein	9,0	12,6	10,8	18,8	25,9
Middelgroot	8,4	7,2	7,7	14,3	20,9
Groot	1,5	2,9	10,6	7,5	15,6
Zeer groot	3,3	9,2	4,8	18,8	23,0

¹ Percentage bedrijven dat de huidige kredietvoorwaarden als belemmerend percipieert.

² Gewogen gemiddelde van de verwerkende nijverheid, de diensten aan bedrijven en de bouwnijverheid (criterium voor weging: uitstaande schulden bij kredietinstellingen). Binnen de bedrijfstakken worden de antwoorden van de bedrijven evenwel ongewogen berekend.

³ Klein: 1-49 werknemers ; middelgroot: 50-249 werknemers ; groot: 250-499 werknemers ; zeer groot: 500 werknemers of meer.

Methodologie inzake de « perceptie van de kredietbelemmering » door de ondernemingen

De Nationale Bank van België (NBB) publiceert een indicator in het kader van de kwartaalenquête naar de kredietvoorwaarden die ze bij de ondernemingen houdt. Die indicator van de « perceptie van de kredietbelemmering » weerspiegelt welk percentage van de ondernemingen de huidige kredietvoorwaarden ongunstig interpreteert.

Die indicator blijkt, wat zijn statistische eigenschappen betreft, interessanter te zijn dan een indicator die het percentage gunstige interpretaties of het verschil tussen de gunstige en de ongunstige appreciaties zou weergeven. Hij is bovendien eenvoudig interpreteerbaar, aangezien de stijging (daling) ervan betekent dat de ondernemingen oordelen dat de kredietvoorwaarden strenger (soepeler) worden.

De door de NBB samengestelde indicator van de perceptie van de kredietbelemmering is sinds januari 2009¹ driemaandelijks beschikbaar.

¹ De resultaten van de driemaandelijks enquête naar de kredietvoorwaarden, uitgevoerd bij ondernemingen, worden tevens opgenomen en becommentarieerd in het driemaandelijks communiqué van het Observatorium voor krediet aan niet-financiële vennootschappen en dit samen met de Belgische resultaten van de ESCB-Bank Lending Survey (https://www.nbb.be/doc/dq/bls/nl/bls_home.htm).